

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, esütörökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytörzsdékben.

A bodajki választás és az alvó fakir.

Ha kérdi tőlünk a nyájas olvasó, melyek a mult hét legfontosabb eseményei: az orszá-ján háború figyelemre se méltatva kijelentjük, hogy a mult hét két legfontosabb eseménye: hogy lejajlott a bodajki választás és felébredt egy alvó fakir. Annyiban összefüggésben is van a két esemény, hogy a bodajki választás ébresztette fel az alvó fakirt és viszont az alvó fakir vezércikket írt a Székesfehérvár és Vidékében a bodajki választásról. A bodajki választáson nyilvánvaló lett a néppárt túlsúlya s ez a túlsúly megzavarta a fakir hosszú nyugalmát s mint afféle hírtelen ébredő ember, zavaros „zürhangokban“ ad kifejezést fájó érzéseinek. Persze felébredtjére, a néppárra haragszik.

A köztiszteletben álló, becsületes szándéku, de szerencsétlen cogerü Széchenyi gróf háttérbe szorulásának okaival foglalkozik s első sorban az ébredő fakirnak épen nem való matematikára adja fejét. Miután egy, a Vagyázó Laci rajzaival egy szinten álló számtani művelettel bebizonyítja, hogy a néppárt a kerületben (mivel 17, zage: tizenhét szavazója nem akart a Dunába vizet hordani) sorvadásba esett (csak 1035 szavazója volt), a Magyar Szó tónusában rugdalózik a bodajki kerület — szerinte haldokló — oroszlanja ellen.

Közben ölegetni próbálja a két hét előtt lecsapzott Szeless dr. pártjának embereit, kiknek barátsága most persze gyógyító balzsam lenne fájó szívére.

Hogy a bodajki kerület 48-as választói miként viselkednek a hamnicini patkányfogó furulyaszavával szemben, beallanak-e újra az „idegen zászló“ lealázó szolgálatába, az inaszakadt liberalizmus szent nevében behagyják-e magukat ismét fogatni a kormánypart katyuba került rozant taligájára elé, talpnyaiókka lesznek-e ott, hol egy hét előtt kövel dobálóztak: az bennünket csak annyiban érdekel, hogy megtudjuk, mekkora az a bizonyos negyvennyolcas elvűség, milyen erős az a „hajlíthatatlannak“ hirdetett derék.

Nekünk most egyelőre a tíz évig alvó s most felébredt fakir tetszik, az ő szerencsétlen, Bánffy korára emlékeztető régi rozsdás fegyvereivel. A sok ügyetlen handabandázás közt egy nagyhangú frazírt találtunk, melylyel érdemesnek tartjuk foglalkozni.

Azt mondja a fakir, hogy: a néppártunk *nincsen programja, csak céljai vannak.*

Előtünk fekszik a néppárt által 1895-ben kiadott füzet, melynek címe: „Mit akar a néppárt?“ Mikor ez a füzet megjelent, akkor mar aludt a fakir s azért kedvéért közöljük belőle a következőket:

„Szervekedésünknek — ugymond — kiindulási pontja egy politikai pártnak alakítása, mely célul tűzte ki, hogy társadalmunk keresztény jellegét megőrizze s hazánkban a katolikus egyházon, valamint általában a kereszténységen ejtett sérelmeket orvosolja; a nemzet és a nép közgazdasági és politikai érdekeit felkarolja.

Ezen egyetlen alapon tehát minden keresztény hitől, a kölcsönös és egymással kiegyeztethető érdekek megvédése végett befogad.

Programja a következő:

1. Követeljük a köztársasági polgári házasság és az állami anyakönyvezéstől szóló törvények revízióját.

2. Kizsenni fogunk oly rendletek és törvényjavaslatok ellen, melyek a kereszténység hitelével és szellemével ellenkeznek, avagy a törvényesen bevett vallásfelkötések között az ország érdekében visszaállítandó békes egyetértést veszélyeztetnek.

A vallásfelkötések szabadságait fennmártjuk, de viszont a kath. egyházat megillető jogokat és szabadságot is követeljük.

3. Követeljük a kath. „monomiát s ebből kifolyólag a kath. alapok és alapítványok kiadását.”

4. Védelmizni fogjuk a népoktatási törvények által biztosított közközlési szabadságot és követeljük annak kiterjesztését a tanügy minden fokozatára.

5. Magyarország első sorban földművelő állam lévén, a gazdaközönség, főleg a kisgazdák eddigi elhanyagolt érdekének, az adó-, vám- és forgalmi politikában való kellő figyelembe vételét követeljük.

6. Követeljük mindazon törvényes intézkedések megvételét, melyek a földművelő népnek a hazában való megélhetését és gyarapodását biztosíthatják.

7. Követeljük, hogy a kisgazdák és kisiparosok hitelgényei, állami támogatás mellett létesítendő szövetkezeti és egyéb megfelelő intézkedések útján kielégítést nyerjenek. Továbbá támogatni fogunk minden oly törvényt, melynek célja a mezőgazdasági és kisipari terményeknek kedvezőbb értékesítése.

8. Követeljük igazságosabb adórendszert: egy, hazai viszonyainknak megfelelő, törvényesen megállítandó letéti minimummal, és követeljük a föld- (börze-) adó behozatalát.

9. Követeljük az adókezelés egyszerűsítését, különösen e kezelesek oly módon való eszközölését, hogy azt minden adózó megérthesse és saját érdekében kellőképpen ellenőrizhesse.

10. Pártunk a kisiparost és a munkást a nagyiparral az a tökével való versenyben az állami által kivánja az őt megillető védelemben részesíteni.

11. Követeljük a munkaadó és a munkás közti viszonyok szabályozását és különösen a munkás családi, erkölcsi és egészségi érdekeinek megőrzését, továbbá a munkás-biztosítások nagyobb mérvű kiterjesztését.

Vége követeljük a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó 1891. XII. törvény szigorítását.

12. A közigazgatás rendezésére nézve a néppárt akkor fejti majd ki álláspontját, mikor erre nézve a kormány javaslatát elő fogja terjeszteni; de már most követeljük a közigazgatás javítását és ellenezük annak minden oly irányú szervezését, mely a polgárok közreműködésének kizárásával, az állami omnipotenciát növelheti.

13. Pártunk a nemzetiségek iránt teljes előzékenységgel kíván viselkedni és igényeket, a mennyiben azok a magyar állam egységével és nemzeti jellegével meggyezetelhetők, méltányolni fogja és őket igazságos és méltányos eljárásban kívánja részesíteni.

14. Követeljük a választási visszaélések orvoslását és az igazolási eljárásnak megfelelőbb módon való szabályozását.

Tudjuk azt, hogy a cenzus, a választókerületek beosztása és a választás körül való eljárás sok tekintetben ki nem elégtő és számos visszaélésre ad alkalmat. Ezeknek szabályozását is szorgalmazni fogjuk.

Mióta ezen programponok megjelentek s mióta a Székesfehérvár és Vidékének fakirja aludt, az országban megindult a gazdaközönség érde-

keit felkaroló mozgalom; behozták a börzeadó, kiterjesztették a vasárnapi munkaszünetet; minden part a választókerületek igazságosabb beosztását sürgeti; Széll Kálmán — első sorban a néppárt sürgetésére — megpróbálkozott a periferiak megistiztatásának herculei munkájával s hogy a választások legalább némi tisztességéről gondoskodják behozta a kuriai biraskodást; pártolásban részesül a méltányosabb adózás, főleg a létminimum kérdése; a szegény nép öngyelezesére száz meg száz fogyasztási szövetkezet alakult; fenn és lenn acceptáltatott a néppárt által először sürgetett két évi katonai szünet s a református kerületi gyűléseken szünet nélküli hangzik a jászó és panasz azon felekezetiállás ellen, melynek revízióját a fakir álmainak kezdetén egyedül a néppárt követelte s a keresztény magyarság lelkében mind sürűbben kap viszhangot a nagy Széchenyi István aggódo kérdése: ha Magyarország a zsidóságot recipálja, ki fogja majd Magyarországot recipálni a zsidóktól?

Mi végeztünk az alvó fakirral. E lap, mióta létezik, sohasem zárkózott el a felnőttek oktatásának mindig terhes és sokszor hátatlan kötelessége elől. Ezt tette most is; hogy minő sikerrel, azt majd meglátjuk. Mindenesetre rajta leszünk, hogy a fakir vagy egészen felébredjen, vagy pedig merüljön ul. mely álomba, melyből még egy újabb bodajki választás se legyen képes felébreszteni.

A többi a kerület választóinak a dolga.

Keméljük, hogy az a sok száz hazafias választó polgár, kiker a Székesfehérvár és Vidéknek cikkezője írása végén, nem tudni politikai partállásukra vagy anyanyelvükre való tekintetből-e, de csak per: „Beste - német“ titulát és brevi manu fel akar nyársalni, megfogja adni a méltó választ annak a pártnak, melynek érdekeiben ír bizonyos alvó fakirok ilyen hangon tárgyalják le ellenkező partállás s bár részben idegen ajku, de magyar szívi honfitársaikat.

Meg biz a szegény liberális part adja meg az árát szerencsétlen támogatója elhamarkodott fogcsattogtatásának!

A fegyverek.

A korteskedés újra megindult. A néppárt nem enged, mert azt mondja, hogy nincs joga és nincs oka engedni. 1035 szavazót nem szabad rútul cserbenhagyni, zsákn. anyul kiszóigáltatni egy másik pártnak, a melynek elveitől egy egész világ választja el. A néppárt nagyon jól tudja, hogy 100-150 szavazója az éj sötéte, az irózatatos zápor miatt nem szavazott le, tudván, hogy szavazatával csak dicsőséget, de nem egyszersmind hasznót fog hajtani. A néppárt tudja, hogy 1200-1300 szavazatot képes behozni. A függetlenségieknek pedig egy egész serege fogadta meg és esküdött meg rá, hogy a kormánypárra szavazni nem fog. Van-e előtűk sulya az adott szónak, esküsznek-e babra vagy a magyar ember becsületére: *töltik függ.*

Az országgyűlési képviselők táborából a legjobb és legkivalóbb erők fognak lejönni. Vasárnap Zboray és Kovács képviselők érkeztek le, hogy a néppárt győzelmét elősegítsék. Mi az eszközü? Az elvek hangoztatása a meggyőzés, az igazság.

Nézük most már, hogy a kormánypárt milyen eszközökkel dolgozik? Lapunk legutóbbi számában egy szabadbattyáni basaról rántottuk

Mai lapunk 4 oldal.

le a leplet. Ő azonban csak egyetlenegy a sok közül. Kivüle egész sereg van, a kik a terrorizálás, az erőszakoskedés, az infámis piszkolódás fegyvereivel küzdenek. Hogyan is mondotta Széchenyi gróf?

— Amandátumot csak akkor fogadom el, ha a választók nagytöbbségének bizalma ruhásra rám.

Gróf ur! a bizalom eddig nagyon vékony volt s a szemmel látható számok bizonyították, hogy a választók nagy többsége éppen nem lelkesedik a Gróf ur programjáért.

De mit szól a gróf ur azokhoz a fegyverekhez, a melyekkel párta Perczel Béla, illetőleg a néppárt ellen küzd? Legalább egy hét óta hallunk különböző híreket, a melyek a néppárt jelöltjének magánsemélyét érintették. Magunk hallottuk előkelő emberektől, hogy a feleségétől elvált ember mit keres egy keresztény pártban? (Ugyebár furcsa, hogy egy képviselősnél mi mindenre kiterjed az emberek figyelme?) Hallottuk magunk, hogy a családja valami szedett-vedett familia! hogy az apja ilyen meg olyan ember volt? Ó maga valami „rongyos” hivatalban kínlódik kegyelemből? mindezek a hírek azonban csak „bujkáltak”, gádzajuk nem volt, a ki mondta, nem „magától tudta”, hanem „mástól hallotta”, szóval: aszongyák... Mit szólunk hozzá, amikor előkelő emberek szájjából hangzott? A napokban pedig egy névtelen levelet adtak át nekünk, a melyet számtalan másolatban szaporítva szétküldtek az egész megyébe. Szól pedig a levél a következőképen:

Budapest, 1904. II. 20.

Tiszteelt polgártárs!

Kérem szeretettel, sziveskedjék mindent elkövetni, hogy a néppárt jelöltje Perczel Béla ne győzhessen a potválasztáson, mert ő jelenlegi állása előtt végrehajtható volt, a ki a föld népet kiemelésül nyuzta, tehát tulajdonképpen nem néppárti, hanem nyuzópárti és népbuító párti jelölt. Hogyha már az édes hazánkat nagygyá, hatalmas és boldoggá tevő függetlenségi eszme hirdetője nem győzhetett, győzőn a legnagyobb magyar gróf Széchenyi István lelkes ivadéka, a ki 1869 január hó 18-án a főrendiházban a jogtörő, szarnok Bánffy ellen szavazott. Bujkált meg a pappárti jelölt. Buktassák meg a volt néppártot, a ki most be akarja csapni a könnyen hívó becsületes magyar népet. Maradjon polgártársi tisztelettel és szeretettel
Jóakarója.

Nohát ez gyalázat, alávalóság, gazemberség. Valaki a névtelenség köpenye alá bujik, bátorsága nincs hozzá, hogy a rágalmaikat szemtől szembe mondja el, hanem tolvaj, kapcabélyár, orgyilkos módjára hátulról a bokorból támad. A világosságtól, a becsületes, egyenes uttól fél, azon nem merne szembeállani, hanem kell neki a sötétség, mert az az eleme. S azt akarják, hogy az ilyen fegyverek előtt tegye le a néppárt a becsületes, tiszta lobogót? Soha! Ha Széchenyi gróf ur pártja csak ilyen eszközökkel tud dolgozni, ha híveinek a becsületességről és tisztességről ily hitvány fogalmak vannak, akkor minden becsületes ember tudja, hogy mint kell vele szemben eljárni.

Mondanunk sem kell, hogy a levél minden szava hazugság. Mikor az első vádakat hallottuk, igyekeztünk a lehető leghitelesebb forrásból bizonyítékokat szereznünk az igazságról. Perczel Béla a bonyhádi Perczel-familiából való. Ha nem is kilencéves a koronája, de becsületes igaz lelkű magyar ember. De meg mióta van az megírva, hogy az ember csak a grófnál kezdődik? Hogy a ki az esze és a két keze munkájával keresi a kenyerét, az már nem tisztességes, hanem becsületlen ember, a kibe mindenki beletörölheti a lábát? Hiszen ugy tudjuk, hogy a bodajki kerület választó polgárainak 99 százaléka nem kilencéves koronával született s a becsülete és munkája után is embernek tartja magát.

Perczel végrehajtó sohasem volt, a családi élete tiszta, becsületes; a pénzügyminiszteriumban becsületes munkájával keresi a kenyerét. Régóta tudják róla ott is, hogy elvei a néppártéhoz vonzóak, hiszen résztvett a néppárt országos szervezésében, a doroghi kerületben jelölt is volt s ha ezen politikai érzelmei dacára megmaradt hivatalában, bizonyára tisztességes, becsületes lelkiismeretes jó hivatalnoknak kellett lennie, különben régóta megfosztották volna állásától. Éppen néppárti érzelmei tanúsága annak, hogy csak jó

tisztviselő lehet. A kormánypártnak igenis vannak hivatalnokai, a kiket korteskedésért, pártszolgálatokért nyomnak bele zsiros állásokba, hogy mit tudnak, mit dolgoznak, azzal nem szoktak törődni.

És milyen farizeusi szemforgatással dicseri a drága kis levélke a függetlenségi pártot. Mintha Széchenyi gróf nem onnan halásza volna el szavazóinak nagy részét? Hogy szítja Bánffy Dezsőt! Pedig Tisza sem külobb nála, Széchenyi gróf pedig Tisza István köpenyegébe takarózik.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Vajda Ödön zirczi apát, a Lipót rend lovagja ma délelőtt több napi hivatalos látogatásra városunkba érkezett.

— A bodajki választás. A f. hó 18-án Bodajkon megtartott képviselőválasztásnál az abszolút többséget az egyik jelölt sem nyerve el, Fejérvármegye központi választmányja a legtöbb szavazatot nyert két képviselőjelöltre, Perczel Béla és Széchenyi Viktor grófra vonatkozólag a választást újból elrendelte, melynek határnapjái jövő hónapban nem harmadik napját, mint azt több lap tévesen közölte, hanem *S-ikát* tüzte ki.

— Eljegyzés. Keczán Emil cs. és kir. hadnagy február 21-én Nagykorösrön eljegyezte Némai Ferenc cs. és kir. alezredes és neje, szül. Hofman Vilma leányát.

— A városok kártalanítása. Tudott dolog, hogy a Tisza-kormányának egyik program-igereje volt, — melyet az ellenzék kezdeményezésére vett fel programjába —, hogy a városokat az általuk viselt állami terhekért a hus- és borfogyasztási adójövődelem visszbocsájtásával fogja kártalanítani. A városok ezt megelégedéssel vették tudomásul; arról azonban nem esett szó, hogy mikor fogja a kormány ezt az ígérteit bevaltatni. Adalékként szolgálhatunk erre nézve is. *Kecskemét* városának a költségvetése igen nagy hiányt mutatott, de a közgyűlés a pótdoemelésről nem gondoskodott, hanem már a folyó 1904. évre számításba vette a bor- és husfogyasztás teljes jövedelmét. A költségvetést kísérő felterjesztésben ezt ki is fejtette a miniszter előlt, mondván, hogy a pótdoemelésről azért nem gondoskodott, mert a mutatóköz hiányt fedezni fogja egyrészt az állami kártalanítás, másrészt egy parcellázásból előálló jövedelem öbblét. A miniszter válasza elkeserítette a kecskemétiakat. Válaszában mindössze annyi van, hogy a költségvetést jóváhagyta; de már most utasítja a várost, hogy ha ez év július 1-ig a várt jövedelmek be nem folynak, a hiány fedezésére vessen ki pótdótd. Ebből a válszából sok mindent megtudunk. Először azt, hogy a miniszter tudni sem akar a kártalanításról. Másodszor pedig, hogy Kecskeméten a várt jövedelmtöbbletből pótdótd lesz. E kettőből pedig megtudjuk, hogy mennyit ér a Tisza-kormány ígéréte, amit a városoknak tett.

— Rosszalásra ítült bírósági végrehajtó. Tévedésnek lett áldozata *Ferenczy* Bálim, Vál járásbíróságának végrehajtója. Tavaly szeptember 2-án végrehajtot vezetett egy ottani iparos ellen s a keltezőt tévedésből szeptember 19-re tette. Ennek a tévedésnek nem lett volna súlyos következménye, ha a lefoglalt ingók tulajdonosa igényperrel meg nem támadja a végrehajtot. Az igénylő a foglalási jegyzőkönyvben levő dátumot vette alapul, de időközben rájöttek a tévedésre s kijavítva azt, elutasították az igénylőt keresetével. A székesfejérvári törvényszék fegyelmi tanácsa *Ferenczy* Bálimt végrehajtot feddésre ítélte, nagymértű jóhiszeműségét vévén alapul. A kir. tabla fegyelmi tanácsa tegnap foglalkozott az ügyvel, a törvényszék ítéletét helybenhagyta és egyuttal kimondta a bíróság, hogy *Ferenczy*nek az összes ez ügyből kifolyó kártérítési és egyéb költségeket is meg kell fizetni.

— A bőjti vásár dacára annak, hogy az állatvásár fél év óta nem volt megtartható, lanyha lefolyású volt. Felhajtásra került 2866 ló, 74 csikó, 2786 szarvasmarha, 61 sertés. A kereslet nagyon gyenge volt. A kirakodó vásár forgalma is silánynak mondható.

— A szinigazgató szubvenciója. Mielőtt e kérdéssel foglalkoznánk, kijelentjük, hogy a város részéről a szinigazgató javára szerződésileg biztosított 2000 k. évi segélyt indokoltnak tartjuk annál is inkább, mert a szinigazgató a színházért szokatlanul nagy bérösszeget fizet. Ez a kérdés mindenestre megérett arra, hogy újabb megfontolás tárgyává teessék. Szívesen hozzájárulunk egy esetleges mozgalomhoz, mely a bérösszeg tetemes leszállítását, sőt törölését célozná, mert a színháznak, mint kulturális intézménynek fentartása közkötelesség. Természetes, hogy ez esetben a szinügyi bizottságnak fokozottabb érdeklődését, határozott munkásságát szeretnők látni az ellenőrzés terén, mert kétségtelen dolog, hogy a szinügyi bizottság ma az ellenőrzést nem gyakorolja s a színház ma nem kulturális iskola, hanem az az erkölcsstelenységnek hatóságilag engedélyezett terjesztője.

Az ideai szubvenció kiutalása tárgyában néhány szavunk van a tanácsi határozathoz. *Micsely* F. György szinigazgató kérelmére megengedte a tanács, hogy a köteles 110 előadás helyett 102 előadás után távozzék. Az elmaradt 8 sziniekadás után járó kárpótlással megelégedezt. Kijutalványozta a még hátralevő 1000 korona segélyt, szerintünk meg jutalmul. A szerződés nem lévén módunkban betekinteni, a pályázat feltételeiből — melyek a szerződésben feltétlenül benfoglaltatnak — idézzük a következő pontot:

Ha bérlo ezen feltételekben körülírt kötelesegei bármelyikét meg nem tartaná, jogában áll a városi színházi bizottság előterjesztésére a városi tanácsnak véle a bérleti viszonyt azonnal megszüntetni a nélkül, hogy bérlo e miatt bármily kárpótlást is igényelhesse, sőt ha a **bérlo a sziniekadásokat november 15-én meg nem kezdene**, az ezen feltételek 3. és 4. pontjában kötelezett 110 estű előadást meg nem tartaná, ha a városi színházi bizottság a színházat a bérleti idő letelte előtt bezártná vagy a városi tanács a bérleti viszonyt a szinigazgató hibájából megszüntetné. **Bérlo köteles minden ekként elmaradt egyes sziniekadás után kárpótlást 30 koronát a városi színházra azonnal befizetni.**

A pályázati feltételek e pontja szerint, melynek értelmében a szerződés készült, a bérlo, ha a kötelezett 110 előadást meg nem tartja, kárpótlással tartozik. Az elmaradt 8 előadásért járó kárpótlás tehát, ha másképp nem, a biztosítékból levonandó. Ezt elengedni s általában véve a szerződésben foglalt kötelezettségektől eltekinteni a tanácsnak joga nem lehet, kivéve azon eseteket, amelyben erre a törvényhatóságtól kifejezetten meghízást kap. A szerződés hivatkozott pontjában ilyenről szó nincs.

Ami pedig a szubvenció kiadását illeti, ez idő előtti s így nem lehet jogos. Ismét a pályázati feltételek megfelelő pontjára hivatkozunk.

Székesfejérvár szab. kir. város a bérleti időre 2000 korona segélyt biztosít bérloének saját házipénztárából, mely azonban csak a bérlet leteltével és azon esetben lesz bérlo rendes bélyeges nyugtájára kiutendandó, ha a pályázati feltételek értelmében **öt terehű kötelezettségeket teljesítette, a bérlet helyiségeket, egy a leitári tárgyakat hiánytalanul vizsgálta és a bérlo közönség jogos igényeit kielégítette.**

Nézzük a tényeket. A bérlet meg nem telt le. A szinigazgató november 15-én az előadásokat meg nem kezdte s a 110 előadást lejatszani nem akarja. A bérleti helyiségeket s a leitári tárgyakat **át nem adta s így a város tőle át nem vehette. A bérlo közönség igényeit meg nemcsak hogy nem elégítette ki a direktor, hanem annyira agyonboszantotta, hogy az egész város a bérloék panaszával van tele. Saját szája vallása, hogy a bérlokkal semmit sem törődik.**

A tanács tehát ily körülmények között véleményünk szerint idő előtt hozott határozatot ezen ügyben. A mennyiben pedig a bérleti feltételek a szinigazgató részéről be nem tartottak, szerintünk csak a város közönsége, tehát a közgyűlés mint szerződő fél illetékes e tekintetben határozni, mert nem szabad feladni, hogy a tanácsnak kötelessége végrehajtani a közgyűlés határozatait, de azt megváltoztatni vagy annak egyes pontjaitól eltekinteni joga nem lehet. (k.)

— A kopár területek összeírása. A földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben utasítja a hatóságokat, hogy írják össze a rendelkezési körükbe tartozó kopár területeket s adjanak jelentést az ezen területek beerdősítése tekintetében követendő eljárásról.

— **A pátkai fogyasztási és értékesítő szövetkezet** f. hó 19-én megalakult. Igazgató: Scéll Lajos tisztartó, aligazgató: Schür József plebános, pénztáros: Szántó János földmives, könyvelő: Árpád Jenő főtanító. Igazgatósági tagok: Szántó István, Bárány József, Vörösmarty János földmivesek. Felügyelő bizottság: Frenyó János urod. kasznár, Lantay Pál vendéglős, Lantay Károly gépész, Rózsa István, Csapó István, Gyenei József földmivesek.

— **Hibaigazítás.** A helybeli „Polgári dalkör” február 14-én tartott mulatságán a felülfizetők névsorából Bandl Ferenc 5 koronás tétele kimaradt, amiért pótóltag mond köszönetet az *előnökség*.

— **A Fejermegyei Takarékpénztár** Zichy Aladár gróf elnökle mellett e hó 21-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. A nagy számban megjelent részvényeseket az elnök üdvözöltvén, a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Fanta Adolf és Weber Károly részvényeseket kérte fel. Felolvasott ezután az igazgatóság évi jelentése, melyből kiűnik, hogy az intézet évi tiszta nyeresége 72220 korona 62 fillér, mely összegből osztalékra részvényenként 65 korona, a tartalékok gyarapítására 10382 korona fordítatik. Jótékony célra az intézet ez évben is 1800 koronát adományoz. A társaságokkal egyetemben létesíteni tervbe vett fürdőház ügyében dr. Rádai Lajos részvényes szólalt fel, mire az igazgatóság kijelentette, hogy ezen fontos, közérdekű intézmény megvalósítását melegen pártolja, de az úgy még nincs azon stádiumban, hogy arról bővebb jelentést lenne előterjeszhető. A tárgysorozat kimerítettvén, a közgyűlés Zichy Aladár gróf elnök életével ért véget.

— **A babkár gyilkosa.** Sizler József volt ercsii úradalmi kömüves és felesége bűnpermet most tárgyalta a veszprémi esküdtszék. A bűnügy anyaga ismeretes. Sizler kömüves mult év november 13-án meggyilkolta az átutazóban volt s nála megszállt Stumetz György mezőkomáromi házalót s 460 koronát tőle elrabolt. Az esküdttörborsó Sizlert életfogytiglani fegyházra s 10 évi hivatalvesztésre, feleségét pedig mint bűnségét másfél évi börtönrre ítélte. Az asszony megnyugodott az ítéletben.

— **Rendőri hírek.** Reinitz Lipót helybeli nagykereskedő 30 k. ára Schicht-szappant adott át Kocsis István fuvarosnak, hogy azt Berger Adolf részére Veszprémbe szállítsa. Mivel az aru meg most jutott rendeltései helyére, Kocsis ellen a feljelentés megtéttét.

Egy karavan teknővájó cigány hajba kapott vasárnap a vásárban. Mivel a rendőr figyelmeztetése sem használt, a városbírói dutyiba kerültek a kedélyek lecsillapulták.

Blaumann Ferencnek a személypályaudvarom a nagy tolongásban 8 k. 60 fillért tartalmazó tárcája eltűnt. A tettes hamarosan a rendőrség kezébe került Roszberger Mór galician származású csavargó személyében, akinek korábbi bűnkrónikája iránt érdeklődik a hatóság.

Tóth Károly pázmándi lakos vasárnap éjjel együtt mulatott Rábl Imrével, Halász Istvánnal és még néhány jó cimborával. A mulatságnak az lett a vége, hogy Tóth tegnap feljelentést tett a rendőrségen s Ráblt azzal vádolta, hogy a zsebéből 3 drb. 20 koronás aranyat emelt. Eszrevette, mikor Rábl a zsebében kotonászott, de szólni nem mert, mert félt, hogy megverik. A rendőrség nyomoz.

— **A székesfehérvári kereskedelmi bank** rendes évi közgyűlése f. hó 21-én tartotta meg 19 részvényes jelenlétében, kik 120 részvényt képviseltek. Ifj. Zichy János gróf elnök a delegációban Bécsben levén elfoglalva, a közgyűlést Karl József h. elnök vezette. Tóth Aladár az igazgatóság képviselőjében igen szép szavakban méltányolta Karl József h. elnöknek a részvény-társaság felvirágoztatása körül szerzett érdemeit, s igazgatósági tagságának 25. évi jubileuma alkalmával arcképe a bank tanácsstermében kifüggesztett és érdemeit jegyzőkönyvileg örökítették meg. A szokásos jelentések előterjesztése után a közgyűlés a mult évi zárszámadásokat egyhangulag jóváhagyta s a felmentvényt az igazgatótanácsnak és felügyelő-bizottságnak megadta. Az osztalék részvényenként 40 korona, mely a bank pénztáránál f. hó 22-től kezdve felvehető. A közgyűlés újból a kisorsolt tagokat választotta meg

egyhangulag és pedig igazgató-tanácsi tagokká: Ifj. Zichy János gróf, dr. Eisenbarth Károly, Grünfeld József, dr. Perl Miksa, Tóth Aladár és Vaimár Ferencet; felügyelő-bizottsági tagokká: Karl István, Meisel Ödön és dr. Pataki Armint; felügyelő-bizottsági póttagokká: dr. Fejér Ferenc és Rechnitzer Somát.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kintün konyhakerti terményeket akar,** az fedezze magzükségletét *Manthner Özön cs. és kir. udvari magkereskedésben Budapest, Rottenbiller-utca 33.* A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kintün magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágtulajdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Bor!

Tisztán kezelt Ó bor kihordásra 25 krajcárért kapható: Lakatos-utca 8.

SZÍNHÁZ.

Február 22.

Blaháné városunkban.

Első nap.

A régi magyar világ egyik dicsősége, büszkesége kedves otthon talált városunkban, visszahozta a magyar dalnak, a magyar léleknek, a magyar jellemnek legkedvesebb, legmegragadóbb vonásait. Betöltötte a szívünket szeretettel, rajongással az iránt, a mit magyarságunkban mindig bájosnak, elidegeníthetetlen sajátunknak ismertünk. Színművészetünk a külföld szellemének hálójában vergődik. Az igazi magyarságot a színművészetben csak hirtől ismerjük, mint rég letűnt, mint hiába óhajtott ideál. Tegnap újra látuk, újra élveztük s a szívünk betelt gyönyörűséggel. Aldja meg a magyarok Istene érte Blahánét.

Napok óta szinte lázas öröm töltötte be városunk színházlátogató közönségét. Boldog volt, a ki jegyet kaphatott, alig emlékszünk, a mikor ily kapos volt a jegy a mi színházunknál. Maga a város kitért magáért. Havranek József kir. tanácsos polgármester, a pályaudvar első osztályú várótermében a város nevében üdvözölte a nagy művésznőt, az után egész tömeg várta a megérkezést. Este pedig a színpadon Festetics Benno gróf kir. tanfelügyelő ékes beszédében a város hódolatát fejezte ki a művésznő előtt, átadván szab. kir. városunk, a Vörösmarty Kör, a Tóvárosi (Olyasóköri, az Amateur Klub s a Kereskedelmi Csarnok gyönyörű koszorút. A színészek szintén teljes számba vonultak ki az ő büszkeségük tiszteletére s nevében Nagy Jenő titkár adott át egy díszes koszorút. Blaháné rövid szavakban megköszönte Festetics gróf üdvözlését s kijelentette, hogy a pompás fogadtatást élte legszebb emlékei közé fogja sorolni. A színészeknek pedig — mint mondá — dalban mondja el köszönetét.

Csakhamar megkezdődött a Piros bugyellárisnak, Csepreghy kintün művének előadása. Hogy a közönség ugyszólván megtölte a színházat s hogy legalább kétannyian kűnn rekedtek, mint a mennyien helyet kaptak — azt talán mondanunk sem kell.

Nem akarunk részletekre kiterjeszkedni, elég annyit megjegyezni, hogy gyönyörűség volt nézni a Blaháné játékát. A közönség egész lelkével élvezett. Lesve figyelte minden mozdulatát, a melyekben hiába igyekezett volna mesterkéltséget találni. Természetes volt mindenben, olyan, mint a milyennek a magyar népet ismerjük, olyan, mint a milyen valóságos alkotása a nagy természetnek a vadróza virága, mely az erdő alján virul. Bámulva láttam mindenki azt a frisséget, mely mozdulataiban nyilvánult s nem egyszer hallottuk az önkéntelen megjegyzést, hogy:

— Hiába! még mindig szép asszony, még mindig fiatal asszony.

Hogy a közönség nem fogyott ki a taposlásból s a lelkesedésnek egyes énekszámok megismétlésével akárháyszor Blaháné is kénytelen volt engedni — ez is természetes.

Színészeink megtették mindent, a mi tőlük kellett s igyekeztek jó játékkal harmonikussá tenni az előadást. Hogy a közönség nem őket nézte, arról nem tehetnek. Bay azonban az ő remek nótáival még is kiváltott egy-két nyílt taptos s dacára Blaháné jelenlétének, újrázása is kellett.

Haraszi Mici jutalomjátéka. Sok jóindulatot árul el a színgazgató részéről, hogy *Haraszi Mici* jutalomjátékát három Blaha-előadás után csütörtökre tette, amikor a „Heidelbergi diákélet” kerül előadásra. A most említett körülményeknél fogva sem mulasztjuk el, hogy felhívjuk a figyelmet *Haraszi Micire*, a társulatnak egyik leghetesebb s legrokonszenvesebb tagjára, ki minden felléptekor teljesen és ügyesen kidolgozott alakítást nyújtott, mindig fess, mindig kedves volt, bájos, vonzó egyéniséggel és megnyerő szerénységével pedig osztatlan színpatiát vitt ki magának s így megerdemli, hogy jutalomjátéka alkalmával a közönség tömeges megjelenésével adjon iránta való rokonszenvének k fejezést. A „Heidelbergi diákélet” egy kedves apróság, életkép, melyben izelítőt kapunk az érzélgős német romantizmusból és a hallott sok léhaság után hangjának naivságával, a megkapóan kifejezett érzelmekkel igazán kellemesen és tündőleg hat a hallgató lélkére. A darab naiv hősnője, Katica pedig teljesen a művésznő egyéniségéhez van szabva. Azért különösen a fiatal generáció figyelmét hívjuk fel, ne mulasszák el Katica megható történetét meghallgatni s ez által hozzájárulni egy kedves kortársuk megérdemelt sikeréhez.

Panaszhang. A közönség részéről rengeteg panasz van közzsájon. A bérlelkek szemben elkövetett méltánytalan eljárásra már rámutattunk s ezzel meg foglalkozunk is. A tegnapi előadással kapcsolatosan most csak annyit jegyzünk meg, hogy a színháznak túlszűföltését már a rendőrség is megsokalta s a színházlátogatók egy részét nem bocsátotta be az előadásra. Igen sokan ebből folyólag anyagi kárt szenvednek, mert az igazgató úr gondoskodott arról, hogy a jegypénztárnál ne kaphassa vissza a pénzt azonnal senki sem, most meg már közjegyzőileg hitelesített személyazonossági bizonyíték mellett adja vissza jeg aydíjakat, azt is csak úgy, ha két hites tanu igazolja, hogy az illető rendőri aszisztenciával dobott ki a színházból. Hát biz ez egy kis vakmetszés. A rendőrség helyesen tette, hogy a túlszűföltésért némileg enyhítette, de helyesen tette volna azt is, hogy a jegyviszavávátásról gondoskodott volna.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

A „Székesfehérvári Hírlap”-nak vannak tiszta pillanatai, a mikor beszámítható és nem tiszta pillanatai, a mikor nem beszámítható. A legutóbbi számban nem volt beszámítható: tehát kitérünk az utjából.

Székesfehérvár szab. kir. város rendőrkapitányaságától.

1161kap. 1904.

Árverési hirdetésny.

Székesfehérvár sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala által ezennel közhírré tétetik, hogy a Deutsch Katalin kézi zálogházában levő mindazon zálogtárgyak, melyeknek határideje folyó évi február 2-án lejárt, 1904 évi március hó 3-án délelőtt 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen hatóság felügyelet és közpénzfizetés mellett az 1881. évi Xiv. t. c. 15—20. §§-ai értelmében el fognak adni.

Miről a betevők, egy a venni szándékozók azzal értesíttetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak az árverés napjáig meghosszabbíthatók, vagy kiválthatók.

Szefehérvár, 1904. február 21.

Kovács Lajos s. k.,
rendőrkapitány.

A lovasberényi gazdák- és kisiparosok fogyasztási- és értékesítő szövetkezetének zárszámadása az 1903-ik évről.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

	K.	f.	K.	f.		K.	f.	K.	f.	
Készpénz				167	05	Jegyzett alaptőke			5390	—
Áruk értéke beszerzési áron, leltár szerint				9508	18	Tartalékalap			428	40
Hitelbe adott áruk				109	28	Árutartozás (a központnak)			4563	—
Berendezések értéke	865	59			Tartozás idegen cégeknek			57	82	
25% leírás	218	40	647	19	Átmeneti tételek: Adó hátralék			50	—	
Üzletrész hátralékok				2	Tiszta nyereség			386	98	
Üres edények értéke	190	—								
25% leírás	47	50	142	50						
Központi üzletrész				300						
				10876	20				10876	20

Kiadás.

Üzleteredmény-számla.

Nyereség.

	K.	f.	K.	f.		K.	f.	K.	f.	
Költség-számla				2017	53	Nyers haszon árukon			2797	14
Leírás a berendezésből				218	40					
Leírás az üres edények értékéből				47	50					
Adó				70	73					
Átmeneti tétel				50	—					
Tiszta nyereség				386	98					
				2797	14				2797	14

Kelt Lovasberény, 1903. december 31.

Gróf Cziráky Antal,
ig. elnök.Krécsy Károly,
ig. alelnök.Urházy Lajos,
ig. alelnök.Mohl Ferenc,
igazgató.Vajda János,
igazgató.Prail Antal,
igazgató.Hortol Mihály,
igazgató.Papp János,
könyvelő.Németh József,
penztáros.Elbert János,
ellenőr.

Az áruforgalomból származó üzleteredmény kimutatása.

	K.	f.	K.	f.
Készpénzen vett áruk	34512	43		
Hitelbe vett áruk	4620	82	39133	25
Készpénzen eladott áruk	32122	93		
Hitelbe adott áruk	109	28	32232	21
Különbőség			6901	04
Az árukészlet értéke, leltár szerint, beszerzési áron	9508	18		
Üres edények értéke	190	—	9698	18
Különbőség*			2797	14
A raktárkönyv egyenlege Kor. 12745-07				
le: hitelbe eladott áruk: " 109-28				
Árukészlet értéke eladási áron Kor. 12635-79				
% levonás " 3186-39				
Árukészlet értéke beszerzési áron Kor. 9449-40				
625½ kg. bab " 58-78				
			9508-18	

A tagok száma: 469.

A jegyzett alaptőke: 5390.

Az üzletrészek száma: 1078.

Aszavatosság mértéke: 2-szeres.

Az üzletrész értéke 5.

A szavatolt összeg: 10780.

A utolsó hónapban eladott áruk értéke: 3694-00.

MEGHÍVÁS.

A „Hangya“ magyar gazdaszövetség fogyasztási- és értékesítő szövetkezet kötelékébe tartozó

lovasberényi gazdák- és kisiparosok fogyasztási- és értékesítő szövetkezte

1904. évi Március hó 6-án d. u. 4 órakor

a Casinó helyiségben

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmébe meghívatalnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Netáni indítványok.

1903. év dec. 31-én a tagok száma 469, ü. r. száma pedig 1078 volt; az év folyamán belépett 0 tag, 0 ü. r.; kilépett 1 tag, 1 ü. r.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a közszégházánál ki-függesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Lovasberény, 1904. év február hó 15.

Az igazgatóság.

A felügyelő bizottság jelentése:

Megvizsgáltuk az igazgatóság által föllállított mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számlát és meggyőződünk, hogy a mérlegnek véiamint a veszteség- és nyereség-számlának föllállítása a kereskedelmi törvényeknek s az alapszabályoknak megfelelően eszközöltetett; miért is a mérleg és zárszámadás jóváhagyását kérjük.

Megvizsgáltuk az igazgatóságnak rendelkezésére álló tiszta jövedelem fölosztására vonatkozó javaslatát is, azt helyesnek és az egyesület érdekeivel megegyezőnek találván, ahhoz hozzájárulunk és annak elfogadását ajánljuk.

Kelt Lovasberény, 1904. február hó 18-án.

Takáts István,
felügy. biz. elnök.

Tóth Ferenc,

Feind Ferenc,

Schneider János,

Elbert Ignác,

Bori Pál,

Schneider Ferenc.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott.